

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

14. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII., József-krt. 38. I. 5. Tel.: 1-303-75.

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 31. Tel: 1-314-00.

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Július 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Július 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Augusztus 5-ig megfizetendő a III. negyedévi üzletbér első részlete.

Augusztus 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Augusztus 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni augusztus havi forgalmi és fényűzési adó-átalányukat.

Augusztus 15-ig fizetik a fényűzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

A kávéházi árak megállapításának technikája*

Köztudomású, hogy a kávéházi cikkek árának kalkulációja egészen más tényezők figyelembevételével történik, mint a más ipari termékeké.

A szorosabb értelemben vett kézműipari ágak kalkulációjának legfontosabb árképző tényezője a nyersanyag s az illető árú előállításához szükséges munkamennyiség, amihez természetesen az ehhez az értékhez viszonyított üzemköltség és esetleges hasznoszázalék járul.

*) A Budapesti Kávésok Ipartestületének az Árelemző Bizottsághoz intézett jelentésének kivonatos része.

A kávéházak cikkeinél a nyersanyag és a reá fordított munka értékénél sokkal lényegesebb tényező a regie-kiadás, mely a fogyasztott cikk értékéhez viszonyítva annak sokszorosa úgy, hogy az százalékokban reálisan ki sem fejezhető.

Aki a magyar kávéházi életet, főképp a budapestit figyelemmel kíséri, tudja, hogy a kávéház mit jelent és mit jelentett a fővárosi ember életében. Félig-meddig lakás, iroda, melegedő és hűsölőhely, a társas-élet és szórakozás helye, ahol táplálkozni és fogyasztani is lehet. Szándékosan használjuk ezt a sorrendet, amikor reámutatunk azokra a szolgáltatásokra, melyeket a kávéház nyújt.

Nem a mi feladatunk, hogy ennek a helyzetnek gazdasági, társadalmi, szociális vonatkozásaival foglalkozzunk, tény, hogy adott szükséglettel állunk szemben, amelyet ki akarunk szolgálni. Hogy ez mi módon, minő keretek között történik, felesleges részleteznünk, még a népdalok is az ezüsttükros kávéházi szék, fényesek, otthonosak, — ami végeredményben horribilis *tőkebefektetést* jelent. S minthogy a nivót mindig tartani kell, új ízlés, új divat jelentkezik, a kávéház elkopik, elhomályosul időről-időre, friss tőkével kell azokat renoválni. Míg más ipari- és kereskedelmi vállalatoknál az üzlet effektív értékét a jól felszerelt áruraktár jelenti, a kávéházakban a berendezés, a kényelem, az otthonosság az, ami a vendéget vonzza. Míg az előbbi reális érték, az utóbbiak többé-kevésbé imagináriusok.

Mindezek alapján megállapíthatjuk, hogy a kávéházi cikkek áralakulásának egyik legfontosabb tényezője a kávéház által nyújtott kényelem értéke, ideértve a szolgáltatások igen hosszú sorát, melyek a

**Budapesti Központi Általános A főváros kávéházi, szállodái és
Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója
Tojás osztály**

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *1-462-65, 1-350-16. Interurban: 1-346-68.

Sürgőnycim: „Köztej Budapest“

vendégnek, tekintet nélkül az általa igénybevett fogyasztás értékére, rendelkezésére állanak.

A szorosabb értelemben vett kézműves iparokban ár és áru állandó relációban van egymással, kevesebb pénzért kevesebb, vagy gyengébb minőségű árut, többért többet, vagy jobbat kap.

A kávéházban ez a helyzet más. A kávéházi vendég tekintet nélkül fogyasztása nagyságára, teljes mértékben igénybeveheti és veszi is a kávéház minden szolgáltatását, tehát csak a fogyasztásban van különbség, más irányban semmi.

Helyesen definiálva a dolgot, a kávéházak kényelmi berendezéseit szórakozások formájában nyújtott szolgálatait is árucikknek kell tekinteni, ami az ár-kalkulációnál teljes mértékben figyelembe veendő.

Itt találkozunk a kávéipar a szállodás iparnak azal a fajtájával, amely a nálunk csak kevéssé ismert, az olasz és más külföldi „Albergo diurnio“-k intézményével, melynek szolgáltatásait nálunk részben a kávéház látja el sokkal disztináltabb formában.

Kétségtelen ezeknek a szolgáltatásoknak értéke van, épügy, mint azoknak, amelyeket a kávéház szórakozás formájában nyújt. Ezeket a tényezőket alapul véve, a kávéházi cikkek áralakulásának két tényezője tehát: az áruköltség, meg az üzemköltségek tétele lenne, amihez a jogosult polgári haszonkulcs járul.

Az áruköltség kiszámítása természetesen a legegyszerűbb, ez az üzemből elfogyasztott áruk értéke, amely számlákkal igazolható.

Az üzemköltség a legkülönbözőbb szolgáltatások költségeiből adódik.

Amikor a kávéházak egyes cikkeinek áralakulását vizsgáljuk, az egy fogyasztási tételre eső átlagos regie és áruköltséget kell megállapítanunk.

Ezt pedig olyképp kapjuk meg, hogy az egynapra

eső fogyasztások számával elosztjuk az egy napon át elfogyasztott áruk értékét és az üzemköltségeket. Meg kell jegyeznünk e két utóbbi tétel közül az áru értéke — a rendelt áru minősége és mennyisége szerint változik, ellenben az üzemköltség állandó, — szinte változatlan tényező. Házbér, személyzet, fűtés, világítás, hírlapok stb. költségei nap-nap mellett változatlanul megfizetendők még akkor is, ha a kávéház teljesen üres.

E tényezők alapján a rendelkezésünkre álló adatok alapján megvizsgált kávéházaknak egy-egy fogyasztásra eső átlagos regie tétele 55 fillér. A zenés üzletek regije általában 20%-kal nagyobb, mint a zene nélküli üzleteké.

Ha most ehhez a regie tételhez az egy fogyasztásra eső átlagos áruköltséget adjuk: 44 fillér az egy-egy fogyasztásra eső önköltségi ár — minden haszon nélkül — zenés üzletekben 100, zenenélkülieknél 90 fillér.

Vizsgálatunk szerint az egy kávéházra eső naponkénti fogyasztási tételek átlagos száma 730, amiből 35%; 250 tétel a délután 4-ig való fogyasztásra esik. A rendelkezésre álló árjegyzékek szerint ennek a 250 tételnek eladási ára 1 pengőn alul marad — sőt 40—80 fillér, vagyis ezek a tételek még az önköltségeket is alig fedezik.

Ha ehhez még hozzávesszük azt, hogy a fogyasztási tételek 5% menükből áll, melyeknek ára az éles verseny folytán az anyagárakat is alig fedezi, nyilvánvaló, hogy csak a forgalom 60%-ánál lehet a regiek behozataláról beszélni.

Vizdíjak hazánkban

és Európaszerte

Várospolitikai körökben, a sajtóban és a közönség körében is sok szó esik mostanában a főváros különböző üzemi tarifáinak felemeléséről. A legnagyobb érdeklődéssel azonban a Beszkárt tarifái és a vízdíj felé fordul a főváros lakossága. A Beszkárt már eddig is számtalanszor kimutatta, hogy a kontinens villamos vasútjai között a legolcsóbbak közé tartozik. Ezzel szemben kevéssé tájékozódott a közönség a vízdíjak tekintetében és innen van az, hogy a vízdíjnak tervbevett emelése ellen olyan érvelések is elhangzottak, hogy a víz Budapesten sokkal drágább, mint más nagyvárosokban. Különösen ez az utóbbi állítás arra indított bennünket, hogy összehasonlításképpen néhány külföldi és hazai város vízdíját ismertessük anélkül, hogy az illetékes fórumok előtt fekvő kérdés elintézésére bármilyen befolyást kívánánk gyakorolni.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

a

Kőbányai Polgári Serfözde
gyártmánya

Minden kávéhoz mindig valódi
:Franck: kávépótlékot adjon!
Jelentős jövedelmet biztosít
magának!

	1 m ³ víz ára	fillérben
Párizsban	1 fr. 55 cent	34
Amszterdamban	20 „	46
Rotterdamban	23 „	53
Wienben ¹⁾	30 gr.	24
Zürichben	20 cent	22
Berlinben	25 pfennig	34
Hamburgban	16 „	22
Münchenben ²⁾	14 „	19
Dortmund és környékén	18 „	25
Frankfurt am Mainban	27 „	37
Kölnben	26 „	35
Drezdában	28 „	38
Leipzigben	27 „	37
Düsseldorfbán	20 „	37
Breslauban	30 „	41
Nürnbergben	20 „	27
Stuttgartban	25 „	34
Magdeburgban	36 „	49

A külföldi vízdíjakat a Nemzeti Bank rendszeres árfolyamán számoltuk át arra való tekintettel, hogy pénzünk belső vásárlóerejét számításba véve így tudunk tárgyilagos összehasonlítást tenni.

A német városok legtöbbszörében csak az utóbbi években emelték a vízdíjakat. Így pl.:

	1 m ³ víz ára volt (PF.)	1928-ban	1935-ben
Berlinben	15	25	
Dortmundban	13	18	
Dresdenben	17	28	
Leipzigben	18	27	
Nürnbergben	12	20	
Breslauban	23	30	
Magdeburgban	25	36	

Hazai városainkban különböző kombinált vízdíj-rendszer van érvényben. Rendszerint átalányt számítanak, s ezért egy bizonyos mennyiségű vizet fogyaszthatnak az ingatlantulajdonosok vagy bérlők, az ezenfelüli fogyasztást pedig külön meg kell fizetniük; más esetekben a lakbér egy bizonyos százalé-

kát fizetik vízdíj fejében stb. Miután a vízdíjrendszereket összehasonlításul alapul venni nehéz és hosszadalmas volna, csupán a vízmérővel mért víz díját ismertetjük az alábbi felsorolásban:

1 m ³ víz ára (fillér)	
33	Debrecen
28	Sopron
35+10%	Kaposvár
50	Szombathely
22	Újpest
30	Győr
30	Pécs
30	Budafok
60	Esztergom
40—50	Eger
38—50	Gyöngyös
25	Kispest
30	Komárom
36	Nagykanizsa
22¼	Pestszenterzsébet
30	Sátoraljaújhely
58	Szekszárd
40	Szolnok
30—35	Vác
32	Veszprém

A kimutatás azt igazolja, hogy a budapesti víz nemcsak országos, hanem európai viszonylatban is a legolcsóbb, mert köbméterenként csak 18 fillér és azt a 18 fillért is csak 1927 óta fizeti Budapest lakossága, mert addig csak 16 fillér volt a víz ára.

A welszi herceg ittartózkodása alatt a lipótkörúti
Glasner Ede r.t.
„PRINCE OF WALES“
kétszersültjét fogyasztotta.
LIPÓT KÖRUT 6. TELEFON: 1-116-26.

¹⁾ Jórészt szivattyúüzem nélküli gravitációs vízszállítás.
²⁾ Gravitációs vízszállítás szivattyúüzem nélkül.

Jelentés

a Budapesti Kávésok Szakirányú Tanonciskolája
1935—1936. II. félévi működéséről.

A vallás- és közlekedésügyi min. kir. Miniszter Ur a tanonciskolák ügyeinek ill. azok igazgatásának ellátása alól a szfv. kir. Tanfelügyelőséget felmentette és átmenetileg a tanonciskolák ügyeit az iparoktatási kir. Főigazgatóság hatáskörébe utalta. A Főigazgatóság viszont iskolánk szakfelügyelői teendőinek ellátásával Rózsa Károly tanulmányi felügyelőt bízta meg, aki több ízben tett hivatalos látogatása után a tapasztaltak feletti legteljesebb megelégedésének és elismerésének adott kifejezést.

A közoktatásügyi minisztérium az iparügyi minisztériummal egyetértően „Ipari Szakkönyvtár“ létesítését rendelte el.

Az Ipari Szakkönyvtár sorozatában a segédi és mestervizsgára készülők részére az egyes ipari szakmák anyaglanai és technológiai ismeretanyaga fog kidolgoztatni és kiadásra kerülni. Nagy érdek fűződik ahhoz, hogy ezek a megjelenő szakkönyvek már az iparostanonciskolában is tárgyalassanak és a tanoncok minél nagyobb számban használják ezeket. Ezeknek a könyveknek az ára kötetenként legfeljebb 50 fillér lesz. Az elkövetkezendő 1936—1937. tanévben 1936. december 31-ig beiskolázandó iparostanoncok részére az „Ipari Szakkönyvtár“ megfelelő kötetinek beszerzése végett a rendelet egyszersmindenkora fizetendő 50 fillér könyvtárdíjat állapít meg.

A könyvtárdíj terhére annyi szakkönyvtári kötet szerezhető be, amennyi a szakmában szerződöttetett és beiskolázott tanoncok száma. A megjelenő kötetekről szerkesztő bizottság a „Budapest és Vidéke Ipari Továbbképző Tanfolyamok Vezetősége (VIII., Népszínház uca 8.) fogja értesíteni az érdekeltektől iparostanonciskolák igazgatóságát és egyben közölni fogja a beszerzésre vonatkozó részletes tudnivalókat.

A kérdés a szakképzés sikerének fokozása szempontjából kétségtelenül fontos. Éppen ezért a tanonciskola tantestülete azt óhajtja, hogy az ipartestület vezetősége érintkezést keressen a szerkesztőbizottsággal, hogy közös munkával olyan mindenre kiterjedő gondosságú szakfűzet kerüljön az ifjú kávésnemzedék kezébe, amely iparunk különleges érdekeinek legjobban megfelel. Budapest világvárosi mivoltának és az egyre fokozódó idegenforgalom igényeivel számolt.

Az iskola nevelő-oktató munkássága a tanév II. felében is teljes ütemű volt. Több főnököt, hivatkozva a megfelelő törvényes intézkedésekre *hivatalosan megkeresett az iskola igazgatósága*, hogy fiatakorú tanoncot este 10 óra után foglalkoztatni tilos. A megkeresésnek meg is volt a kellő eredménye. A hit erősítésére, „ami tűrni és remélni“ megtanít, igen nagy súlyt helyeztünk. Római katolikus vallású tanulóink

a husvétii ünnepek előtt lelkigyakorlatot, a reformátusok „csöndes napot“ tartottak. Ez utóbbiak a Református Ifjak Konferenciáján is résztvettek. Az izraelita vallásúak ünnepeiken a tanítás alól felmentettek.

A családi érzés erősítésére a III. Gyermekekét keletében „Anyák Napját“, a természet iránti szeretet felkeltésére „Madarak és fák napját“ a magyar szellemi fölény erősítésére „könyvnapot“ tartottunk.

Külön fejezet illeti meg a magyar nemzeti érzésre való nevelő munkáját.

A március 14-én tartott „Nemzeti ünnepélyünk“ sikere és az ipartestületi elnök úr, akkor elmondott megrázó erejű záróbeszéde a jelenlevők lelkében mely nyomot hagyott.

Június 4-én a trianoni békeparancs 16. évfordulóján megértettük, hogy mindaz a nyomorúság és gyász, amely ma körülvesz bennünket, ennek a következménye s hogy magyar embernek egész erejével, szíve-lelke minden rezdülésével a revízióért kell harcolni.

Ahogy a múlt évi nevelői munkásságunk II. Rákóczi Ferenc vezérlőfejedelem dicsőséges alakja körül kristályosodott ki, azonképpen az idén a 250 év előtti Buda és Pest töröktől való visszahódításának hazánk életére messze kiható fontosságú eseményén volt a hangsúly.

Egy negyed évtized előtt 1686 nyarán Budavár alatt és Pest városában olyan nemzetközi társaság találkozott össze, aminőt nemesak Európának, ezen — akkor még eldugott zugában — de sehol a világon nem találtunk.

Hét és fél évszázaddal ezelőtt megalakult az, amiről napjainkban oly sok szó esik, a nemzetek szövetsége, az első népszövetség. Ennek azonban nemcsak szabályai és szerződésai voltak, hanem fegyveres csapatai is, amelyek Buda alatt egyesültek, hogy felszabadítsák a törökök által megszállva tartott Budavárát. A keresztény emberi szolidaritás gondolata mozgatta őket, hogy eljőjenek önzetlenül harcolni és meghalni egy elnyomott kis nemzet érdekében.

A kor nagy pápája, XI. Ince felismerte, hogy Magyarország felszabadítása a civilizáció és az egyetemes kereszténység érdeke és kötelessége. Évekig dolgozott, de megteremtette a Szent Szövetséget.

Az érdekünkben való összefogás elismerése volt annak az érdemnek és áldozatnak, amelynek terhet hazánk századokon keresztül egymaga viselte: a nyugati népek védgátjának keserves hivatását a keleti barbár áradat megállítására, letörésére.

A helyzet ma ugyanaz... *Magyarország megerősítése a civilizált világ érdeke.*

Keletről ma is véres barbár felhők gomolyognak Európa szíve felé.

Ilyen meglátások vezettek bennünket az évforduló évében.

Ezeket a gondolatokat és érzéseket plántáltuk tanítványaink szívébe.

M o e z n i k - m u s t á r legyen minden asztalon !

Arra is törekedtünk, hogy a nyugatról hozzánk, az egykori közös harcok színterére érkező vendégeket hazáját lelkesen szerető, művelt, magas ifjú kávéházi pincérgárda fogadja, akik mint derék iparosok tegyék nevüket becsültté az idegenek előtt.

A székesfőváros területén sajnálatos módon elszaporodó közlekedési balesetek elhárítására, illetve megelőzése érdekében havonta egy-egy órában szölkünk a közlekedés rendjéről.

Igyekezünk odahatni, hogy tanulóink, akik között vidéki és megszállott területről való is több van, szabadnapjaikon a jobb idő beálltával a Városligetben elhelyezett „Magyarok bejövetele” című körképet tekintsék meg, mint amely a magyar érzés és nemzeti önérték ápolásának hathatós tényezője, amit a fővárosi magyar pincérnek, már azért is, hogy azt idegeneknek ajánlhassa, ismernie kell.

Nagy súlyt helyeztünk magyar nyelvünk tisztaságának a megóvására is. Tanulóinkkal megfelelő magyaros és szép kifejezéseket keresttünk.

Bár tanulóink legnagyobb része már túl van a 16 éves koron és minden cenzurázott filmet megnézhet, mégis odahatottunk, hogy szabadnapjaikon ne a meztelenségekkel teltt mozi-műsort nézzék meg, hanem keressék fel fővárosunk nevezetességeit, szépségeit, gyönyörű vidékét, annál inkább, mert így testük-lelkük felüdül, ismeretük gyarapszik. De ezeken túl megszerzik a kellő tájékozottságot is, amelynek birtokában az idegen vendégeknek e tekintetben is szolgálatra állhatnak. Így lehet a budapesti kávéházi pincér a magyar ügy, a nemzeti érdek katonájává.

Az elmúlt félévben három értekezletet tartottunk, amelyeken az említettekről sok szó esett. Ezen kívül a szakelőadó és a testület többi tagja a tanítás eredményességét fokozni kívánó beszámoló előadásokat tartottak.

Március 24-én, június 16-án és az évrő vizsgálaton tartott tanonczabadításokon tanulóink szakismeretben való jártasságukról tettek tanuságot.

A pontos iskolabajárás biztosítására a félévben 19 intőt, 5 feljelentést küldtünk el. Az elsőfokú iparhatóság a feljelentett tanulók főnökét összesen 43.— pengőre büntette.

Ezek közül az egyik főnök tanulójának mulasztását elfogadhatóan igazolta, mire ellene az eljárás megszűnt.

Az iskola egész évi működése számokban:

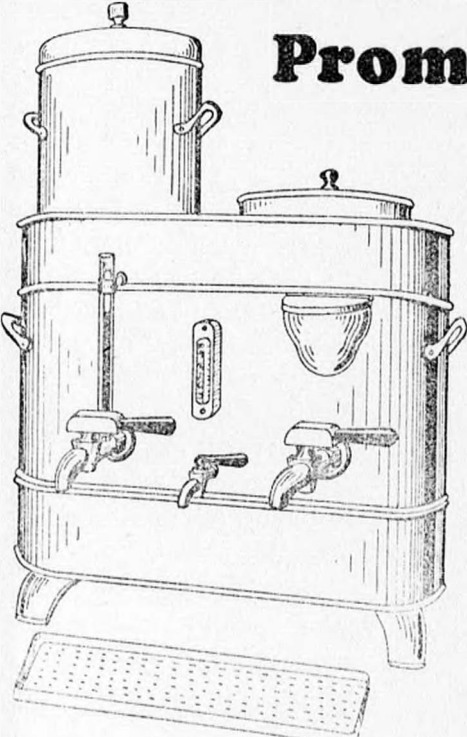
	I. o.	II. o.	III. o.	IV. o.	Összesen
Beírt.	23	12	11	24	70
Kimaradt	2	1	3	—	6
Felzabadt	—	—	—	10	10
Felmentve	—	—	—	12	12
Évvégi létsz.	21	11	8	14	54

Az év végén tényleg járók közül:

	I. o.	II. o.	III. o.	IV. o.	Összesen
Jelcs	2	3	1	2	8
Jó	8	3	3	—	14
Elégséges	10	4	4	—	18
Elégtelen	—	1	—	—	1
Nem oszt.	1	—	—	—	1
Felmentve	—	—	—	12	12
Összesen:	21	11	8	14	54

Egy tanulókat, Pasits László IV. o. t. a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ernyedetlen szorgalma, jó magaviselete és előmenetele jutalmául bronzéremmel tüntette ki, több tanulókat pedig az ipartestület jutalmazott meg.

A szakirányú tanoncziskola Tantestülete és igazgatója teljes tudatában van annak az áldozatkész ségnek, amelyet az iskola fenntartó Ipartestület intézetünk érdekében kifejt, de különösen érzi Mészáros Győző elnök úrnak védő-, óvó-, támogató-, segítő-szeretetét, amelyben iskolánkat részelteti. Fogadja ezért az elnök úr és az érdemes Ipartestületi Vezetőség a növendékek háláját és a Tantestület köszönetét.

Prometheus

Tűzhely
rechaud
rostonsütő
főzőüst
kávéfőzőgép
tejforraló
bain marie
vizmelegítő
kenyérpirító
kávépörkölő
kávé, tejhűtő
vzhűtő
habtartály
kiadó asztal
pohártartó
edénymelegítő
mosogató stb

Kávé és tejjép

Edinger Arthur és Tsa.

BPEST. IV., PETŐFI SÁNDOR-U. 5.

TELEFON: 1-872-45.

Parkettái

Jakab Józsefnél

Bulyovszky ucca 32 Telefon: 1-146-31

lerakását és javi-
tását végeztesse

Schillinger Anna

Vörösmarthy-utca 47b.—Telefon: 1—213—85.

Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosódája.

Gőzmosógyár Rt.
Budapest, VI.,

Az ajándékozás, mint üzleti versenyeszköz

Irta: dr. Bányász István*)

A szembeszökően kiemelt „ajándék” jelszó az üzleti hirdetésben, mint a kereskedelmi üzlet körében általában minden ingyenes szolgáltatás ígérese, fogalmi ellentétben áll az üzlet lényegével és ha a hirdető a hirdetés „ingyen”-t valóban szolgáltatja is, és pedig minden ellenérték nélkül: akkor is az ajándékadást hirdető ellentétbe kerül a tisztességes üzleti verseny elemi feltételeivel, mert az ellenkezőjét hirdeti annak, amit beismert üzleti céljának megfelelően a hirdetés révén valósággal elérni törekszik. Az ajándékozás önmagában véve nem tekinthető ugyan meg nem engedett versenyeselekménynek, azonban ilyennek minősül akkor, ha az üzleti tisztességbe és általában a jóerkölcsökbe ütközik.

Ebből kiindulva a bírói gyakorlat az ajándékozást egyrészt annak mértéke, másrészt annak módja alapján tekinti a törvénybe ütközőnek, vagyis akkor, ha az ajándékozás nem alkalmoszerűen, rövid időre, csekélyebb értékű figyelmességek nyújtásával, hanem állandóan, rendszeresen, az áru szolgáltatásával együtt, ennek értékéhez arányosítva, a kisebb figyelmességeket meghaladó értékek szolgáltatásával, különösen az ajándékozás előzetes hirdetése mellett történik.

Az ilyen ajándékozás ugyanis egyrészt az áru valóságos értéke tekintetében téves képzetek előidézésére, másrészt ezen az alapon az ajándékokat nem szolgáltató versenytárs árkalkulációjában való bizalom megrendítésére alkalmas és a valódi célnak, a közönség megtévesztésének elleplezésére szolgál.

A kamarai zsüri álláspontja ebben a kérdésben az, hogy az a kereskedő, aki bármily okból árút olcsóbban árusíthatja, az árakat szállítsa le és ne igyekezzék ajándék adásával a vevőközönséget a juttatott szolgáltatás nagysága, értéke tekintetében megtévesztetni.

Mikor megengedett az ajándékozás?

- a) Csekélyértékű reklámtárgy (fésű, tükör);
- b) reklámcélt szolgáló, értékkel nem bíró min-

*) Részlet a szerzőnek „Hogyan hirdessünk?” című, most megjelent könyvéből.

lák (fogkrémhez saját gyártmányú szappan, fogvíz) osztogatása;

c) az áru használhatóságát fokozó ajándékok (konzervhez konzervnyitó, stb.);

d) komoly értéket nem képviselő tárgyak (papírtáska, stb.);

e) figyelmességek (a vásárolt áru házhoz szállítása);

f) valamely áru bevezetésével kapcsolatos átmeneti, megszabott rövid időre érvényes árleszállítások („kicsit fizet, nagyot kap”, „kettőre hármat”);

g) a hűséggrabatt („10 üres doboz után 2 dobozt ingyen”);

h) a készpénzrabatt (10 p-t elérő készpénzvásárlás esetén 5 százalékos árengedmény).

Ez a felsorolás természetesen csak tájékoztató jelleggel bír. A vezető gondolat mindennél az, hogy az ajándék nem bírhat oly csábító erővel, amely a vásárlóközönséget vásárlásainál befolyásolja, s a kínálat világos és könnyen érthető legyen és ne adjon alkalmat félreértésekre.

E felfogás alapján állandó bírói gyakorlat szerint a rendszeres és a megrendelt, vagy átvett áru minőségétől, vagy értékétől függővé tett, általában feltételhez kötött és a szokásos figyelmességeket értékben is túlhaladó, előzetes hirdetés mellett történő ajándékozás, még abban az esetben is tisztességtelen verseny, ha az ajándék tárgya fajlagos elűt attól a eiktől, amelynek vételével kapcsolatban juttatják, mert túlmegy a megengedett üzleti verseny határain és nem fér össze az üzleti élet tisztességével. Kizárólag az oly kisebb értékű tárgyak nyújtása engedhető meg, amelyeknek reklámtárgy jellege, vagy valamely általános szakmai érdeket szolgáló propaganda ereje és mint ilyennek indokolt volta kétséget kizáró módon felismerhető.

Mikor tiltott az ajándékozás?

a) Ha oly tárgyat adok, amely az üzleti forgalomban komoly, keresett tárgy jellegével bír. Amit ajándékba kapok, azért már nem, vagy nem szívesen adok pénzt — és így ezeket a tárgyakat, mintegy kiemelem az üzleti forgalomból.

b) Ha az ajándéktárgy a vevő szemében a figyelmességnél nagyobb értéket jelent, tehát a vevő úgy érzi, hogy az ajándéktárgy révén, amelynek való értékénél jóval nagyobb értéket tulajdonít, a bevásárolt, a kért árút jóval olcsóbban vette, mint másutt. Ha e feltevés való, akkor az ajándéktárgy a figyelmesség határát átlépte, tehát tiltott ajándékozás, ha pedig valótlan, akkor megtévesztette a vevőt a vásárolt áru forgalmi ára tekintetében. A figyelmesség értékhatárát nem lehet a vásárolt tárgy értékéhez szabni, mert ebben az esetben a zongorát, vagy autót vásárlónak, a tárgy értékéhez viszonyítva, akár egy ezüst- vagy aranyórát adhatnék, mégsem léptem volna át a figyelmesség határát. A figyelmességek értéke kétségkívül más lehet egy autónál, zongoránál, mint például egy kalapnál, mégis azonban a figyelmességek keretén belül kell mozognia. Lehet például egy zongoránál egy kottatartó, autónál egy dűda, a ka-

Hűtőberendezések

Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár Rt.

WERTHEIM

F. és Tsa. Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel ucca 12. Telefonszám: 2-983-32

lapnál legfeljebb egy fátyol, kisebb értékű kalapdísz, stb., stb. Az ily ajándék adása sem helyes, mert szokássá válik. A vevő elvárja, sőt kéri és ha nem kapja, a vásárlástól is eláll.

Az ajándékozás oly lejtő, amelyen nincs megállítás. Azért a kereskedelem érdekét szolgálja a legszigorúbb álláspont, amely a figyelmességeket is, mint a régebbi időkben, a legalacsonyabb értékhatárra szorítja. A kozmetikus illatosítja a távozó vendégét, vagy egy kis mintadarabot ad, a ruhakereskedő egy kis naptárral kedveskedik.

Mi a figyelmességek értékhatára? Erre határozott választ nem adhatunk. Lehet 3, 5, 10, kivételes alkalmakkor talán 20—30 fillér is. Sohasem tévesztendő össze a kedvezményel, rabattal, amely a beszerzési áron felül szabadon mozoghat.

c) Tiltott a bármilyen természetű feltételhez kötött ajándékozás, amely nyíltan, vagy burkoltan a nyújtott tárgyért bármely ellenszolgáltatást kér. Ez már nem ajándék, tehát megtéveszti a vevőt és üzletének szolgáltatába állítja. Ügynököt farag belőle, vagy oly tárgyak vételére sarkalja, amelyre szüksége nincsen.

d) Tiltott az áruk egybekapcsolása, például kávéhoz esésze vagy kanál, pohár, stb. Ezek használati tárgyak, amelyeket a vevő külön is keres. De megtéveszt a keresett áru való értéke felől is. Tiltott az árvédelem alatt álló védjegyes áruknak más tárgyakkal való egybekapcsolása is, vagy együttes számlázása esetén, az egész összegből százalékgedmény adása. Ez nem egyéb a fixáras áruk kijátszásánál. Az áruk tehát az eladásnál és engedmény adásánál is élesen elkülönítendőek.

e) Az árrabatt az ajándékozás keretein kívül esik és nem kifogásolható, ha tisztán és nyíltan tisztem ajánlataimat és az eladás nem kelti az üzleti élet rendes menetén kívül álló ámitás — alkalmi árusítás, kiárusítás — látszatát.

E vezető gondolatok, úgy véljük, kellő tájékoztatást nyújtanak az olvasónak. A jury elvben az ajándéktárgyak osztogatását az általános kereskedelmi és ipari érdekek szempontjából nem helyesli.

A kereskedő, iparos adja olcsóbban az árúját és ne adjon ajándékot, de ha ad, legyen az valóban ajándék. A reklámtárgy értékét pedig sohase a beszerzési ára alapján értékelje, hanem azzal a mértékkel és értékeléssel, amellyel azt a vásárló szemléli. Ha pedig mindezt szem előtt tartjuk, akkor az ajándéktárgy leszorul a figyelmességek értékhatárára és akkor már kifogás alá nem eshet.

Ezt a gondolatot fejezi ki a zsüri legutóbbi elvi döntése, amely szerint a reklámfelirattal ellátott, a szokásos kisebb méretet meg nem haladó léggömböknek reklámeszköz gyanúnt történő osztogatása fittott ajándékozásnak, illetve juttatásnak nem tekinthető. A kisebb és a forgalomban általánosan szokásos ily ajándék reklámtárgyaknak figyelmességekként, főleg különös alkalmakkor történő osztogatása, juttatása, ugyanis oly reklámeszközöknek tekintendőek, amelyek csekély értéküknél, élénk reklámerejükkel és alkalmi jellegüknél fogva, a megengedett reklámhatáson túlmenő jelentőséggel nem bírnak és így azoknak alkalmanként való igénybevétele indokolt.

Elsőrendű minőségekben,

a legolcsóbban szerezhetheti be napi szükségletét az alanti cikkekben:

Jamek

(barack, málna, ribizli, meggy, eper, narancs)

Málnaszörp

(65% cukortartalommal, utóprés mentes succusból)

Olivaolaj

(akár valódi olasz, akár belföldi gyártmány)

Szardinia

(Nice, Cine és egyéb portugál minőségek)

Szardellagyűrűk

(Arrigoni és Socciete gyártmány)

Gyümölcs és főzelékkonzervek

Budapesti Kávésok

Áruforgalmi Rt-nál

Budapest, VIII., József-kr. 38.

Telefon: 1-392-77.

Budapest idegenforgalmának gazdasági eredményei

Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala tartalmaz füzet keretében számol be az elmúlt év idegenforgalmának gazdasági eredményeiről. Az Idegenforgalmi Hivatal hozzáértő propagandatevékenységének tulajdonítható, hogy a Budapestre jövő idegenek száma megnövekedett. Figyelmet érdemel, hogy különösen az angol, olasz, amerikai, franciaországi és a lengyelországi utasok száma gyarapodott igen jelentős mértékben. Budapest lakosságát természetesen leginkább az érdekli, hogy az idegenforgalomból a városnak, illetve az országnak mennyi haszna volt.

A jelentés összeállítója, Zilahy Dezső igazgató és dr. Markos Béla helyettes igazgató hiteles statisztikai adatok és egyéb jelentésekből arra az eredményre jutottak, hogy több, mint 32.5 millió pengőre tehető az az összeg, amely az egész magyar idegenforgalomból aktív tételként esik az 1935. évi magyar fizetési mérlegbe. Ha figyelembe vesszük, hogy az állatkivitel 53,339.000 pengő, a búzakivitelünkből eredő bevételünk pedig 52,723.000 pengő és villamosgépkivitelünk

31.486.000 pengő, akkor a 32.5 millió pengő idegenforgalmi bevételünk igen jelentékenyen gyarapította fizetési mérlegünk aktív oldalát. A jelentés felsorolja mindazokat a propagandaeszközöket, amelyet az Idegenforgalmi Hivatal az elmúlt esztendőben Budapest propagálására használt és ebből kitűnik a Hivatal célszerű, praktikus, hozzáértő, szakavatott munkája. A székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala nemcsak azért érdemel dícséretet, mert a számok bizonyítják eredményes munkáját, de dícséretet érdemel azokért a válogatott eszközökért és módszerekért és legfőként észszerűségért, amellyel Budapestet propagálja.

Az iparosság

nagy többsége nem tüzi napirendre a kötelező aggkori biztosítást

A nyíregyházi iparöskongresszus alkalmával az iparosság aggkori kötelező nyugdíjbiztosításának ügyével kapcsolatban e hasábkokról kifejtettük aggodalmainkat s akkor nyíltan azt kívántuk, hogy mielőtt ebben a kérdésben végleges állásfoglalás történne, szavazzassák meg az iparosságot az ipartestületek útján. Ha a többség a gondolat mellett van a mai időkben is, akkor haladéktalanul meg kell valósítani, mert az ily állásfoglalás azt jelentené, hogy az iparosok erre a takarékoskodásra ma gondolhatnak.

Aggodalmunk, hogy az ország gazdasági viszonyai még nem olyan konszolidáltak, ami lehetővé tenné a nagyon szükséges aggkori biztosítás intézményesítését, sajnos valóra vált. Az IPOSz felhívta az összes ipartestületeket, hogy a kérdést tűzzék közgyűléseik napirendjére és szavazzassák meg az iparosságot.

Az eredmény negatív. Az ország 400 ipartestülete közül csak 152 foglalkozott a kérdéssel. A többi jórészt még napirendre sem tűzte. Ezt lehet megnevelésnek, lassúságnak vagy akárminek nevezni, azt hisszük azonban, hogy a leghelyesebb a gyereket nevének megnevezni: nagy az ínség, nincs miből fizetni a járulékokat! Ez az igazság. A kérdéssel foglalkozott 152 ipartestület állásfoglalása sem egységes. Minden fenntartás nélkül a kötelező biztosítás rögtön bevezetése mellett megnyilatkozott 31 ipartestület, 93 pedig csak elvben fogadta el a gondolatot és gyakorlati állásfoglalását azzal halasztotta, hogy előbb szeretné a részletes tervet ismerni. A többi 28 ipartestület pedig egyenesen elvetette a gondolatot. Így fájdalmasan igazolta álláspontunkat maga az iparosság. Sokat kell még alkotni, míg szó lehet arról, hogy megadjuk a kisiparos munkaadónak is azt, amit a munkásnak a törvény megad.

Az Árelemző-Bizottság vizsgálja az ipartestületi irányárakat

Az ipartestületek az utóbbi hónapok folyamán — okulva az osztrák példán — igyekeztek összeállítani a szakmai irányárak tarifáit s ezekre támaszkodva megvédeni azokat az érdekeket, melyek különösen a közmunkákkal és közszállításokkal kapcsolatosak. Az ipartestületek azonban úgy tapasztalták, hogy ebbeli törekvéseik nem járnak kellő sikerrel, aminek az volt a magyarázata, hogy az összes hatósági helyeken az irányárakat egyoldalúan, tehát önkényesen megállapítottaknak tekintették. Ebből természetesen messzemenő eltérések keletkeztek az illetékes hatósági fórumok és az ipartestületek között, úgy, hogy az a barátságos és kölcsönös megsegítési légkör, melyet Fabinyi Tihamér az új Közszállítási Szabályrendelet klasszikus megszövegezésénél szem előtt tartott, eddig sehogyszem tudott kialakulni, mert az ipartestületi ártarifákban az érdekelt helyek nem útbaigazítást és tanácsot, hanem inkább diklatórikus törekvéseket láttak.

Ezt természetesen nem lehetett így fenntartani, mert ez az irányzat odavezetett volna, hogy az ipartestületek teljes mértékben kikapcsolódtak volna a Közszállítási Szabályrendeletben felállított tanácsadói

szerepükből, melyre annál is inkább szükség van, mert a hatóságoknak ezen a téren tényleg össze kell működniük a kereskedőkkel és az iparosokkal. Ezért illetékes helyen felmerült az a terv, hogy az ipartestületi ártarifának valami hivatalos fémjelzést kell adni. Ezt a szerepet az Árvizsgáló Bizottság tölti be, ahol — értesülésünk szerint — már meg is kezdik az egyes ipartestületi irányárok beható analizálását. ez a megoldás különben az iparügyi minisztérium kezdeményezésére következett be. Ilyen módon most adva van a lehetősége annak, hogy az ipartestületek irányáraiknak mégis érvényszeresszenek s már csak egy van hátra, hogy ezek az irányárok ne csak a közmunkákkal kapcsolatban alkalmaztassanak, hanem általában a szakmai verseny egészséges keretek közé szorítására, aminek feltétele természetesen az, hogy az ipartestületek közgyűléseikben is fogadják el a tarifákat.

H I R E K

Eljárás az Árelemző Bizottságnál. Mint köztudomású, az Árelemző Bizottság elnöke, dr. Laky Dezső műegyetemi rendes tanár, arra hívta fel a Budapesti Kávésok Ipartestületét, hogy részletes árelemzés keretében igazolja a kávéházakban történt áremeléseket, a kávéházak üzemköltségeit, személyzeti fizetési viszonyait és árkalkulációját. Az ipartestület elnöksége sürgős adatgyűjtés alapján a főváros vezető kávéházaiból pontos mérlegadatokat kért, amelyek alapján részletes memorandumot dolgozott ki. A kezen 20 oldalra terjedő és 7 statisztikai adatot tartalmazó memorandumot Mészáros Győző elnök, dr. Strausz Vilmos alelnök és dr. Havas Nándor főjegyző folyó évi július hó 6-án adták át az Árelemző Bizottság elnökének azzal a kéréssel, hogy azt behatóan tanulmányozni szíveskedjék. Dr. Laky Dezső elnök elismeréssel fogadta az eléje terjesztett adatokat és megígérte, hogy azokat pontosan megvizsgálja és hitelesen megállapítja, a kávéházak gazdasági helyzetét. Az előterjesztés egy részét mai számunk vezércikkében közöljük.

Egyeztető bizottságok alakítása Olaszországban az ipari vitákban. Az olasz háztulajdonosok szövetsége,

Használt panlagok, csillárok, billiárdok, márványasztalok, fűzfotelek. Kölcsönzés.
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
Király-utca 44. — Telefon: 1-291-34

szége, valamint a szállodai és idegenforgalmi szövetség beható tárgyalások után megállapodást kötött, mely szerint minden tartományi fővárosban egyeztető bizottságokat állítanak fel a háztulajdonosok és a vendéglátóipari üzemek között előálló bérleti viták eldöntésére. Ezen bizottságok elnökeit a hatóságok nevezik ki, tagjait pedig a két szövetség jelöli ki. A bérleszállítást igénylő vendéglátóipari üzemek vezetőinek igazolni kell a bizottságok előtt: hogy a kérdéses üzem olyan épületben van, mely kizárólag vagy főképpen egy ilyen üzem céljaira szolgál; hogy az üzem idegenforgalmi szempontból fontossággal bír; hogy az üzem a jelenlegi gazdaságpolitikai körülmények folytán nehézségek közé jutott. A bizottságok a szemben álló felek érveit és gazdasági helyzetét megvizsgálva, eldöntik az esetleges bérleszállítás mértékét. Bérhátralék esetén a bizottság feladata megállapítani a részletfizetési feltételeket és megszabni az esetleges biztosítókat is. Különlegesen nehéz esetekben a helyi bizottság elnökének javaslatára áttekintik az ügyet a központi egyeztető bizottsághoz. Az ily módon létrejött bérleti könnyítések a fennálló szerződésben foglalt egyéb kötelezettségeket nem befolyásolják; azok továbbra is teljes jogérvényben maradnak. Az engedélyezett könnyítések kivételes és időbelileg korlátozott jellegűek; legkésőbb egy évvel a jelenlegi különleges gazdasági viszonyok megváltoztatása után érvényüket veszítik.

Az OTI-biztosítás újabb reformja. A kormány az 1250—1936. M. E. számú 1936. március közepén életbelépett rendelettel újból módosította az OTI-szabályokat. A R. 3. szakasza szerint OTI-kötelezett az a családtag is, aki gyakornok minőségben szerződéssel van alkalmazva. A 6. szakasz szerint nincsen segélyigénye annak, aki alapszabályszerű segélyt a munkaviszony megszűnését követő három hét eltelté után bekövetkezett okból kér.

Milyen az abesszín kenyér. Leszich Károly, aki a népus udvarában sokáig a művésnöki állást töltötte be, a múlt héten hazajött és az Est-ben sorozatos cikkeiben ismerteti Abesszínia politikai és gazdasági viszonyait. Elmondja az Est április 9-iki számában, hogy a bensülöttek inzserát esznek. Ez voltaképpen nem kenyér. Az európai ember gyomra nem is veszi be. Az európai lakosság részére görög sütőiparosok szállítják a negyedkilós kis kenyeret, amelynek

Kantos testvérek r. t.

festő, mázó és tapétázó iparüzem

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5. — Tel.: 1-191-51, 1-185-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és fal-kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

NAGY IGNÁCpincefelszerelési
cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk,
szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

ugyanaz az íze, mint a miénknek. Még a köménymag sem hiányzik belőle.

Módosította az OTI a veszélyességi táblákat.

Egyes ipari érdekeltségek gyakran kifogásolták már a balesetbiztosítási terheket, illetve a veszélyességi táblákat. Értesülésünk szerint az OTI ezzel kapcsolatban most elhatározta, hogy a panaszokat felülvizsgálja és a veszélyességi táblákat módosítja. A munkálatok rövidesen megindulnak.

Több munkás nem jelent több jövedelmet.

Ez van a 20.000—1936. P. M. számú adókievetési rendeletben, amely szerint a bruttóforgalom emelkedése sem szolgálhat alapul adóemelésre, vagy rögzített adó felmondására.

Az iparügyi minisztérium tervei. A magy. kir. iparügyi minisztérium költségvetése szerint programba vannak véve a következők: Családi pótlék a munkásoknak. — Külföldi munkások kirekeszése. — Az iparfelügyelet kiterjesztése. — A többgyermekes családok megsegítése érdekében teendő intézkedések, a külhonosok foglalkoztatásának a nemzetközi egyezmények által megengedett legszűkebb keretek közé szorítása, a fiatal korosztályok megfelelő elhelyezésének biztosítása, valamint az iparfelügyelet további kiépítése azok a fontosabb pontjai annak a szociálpolitikai programnak, amelyet a minisztérium a közel jövőben megvalósítani kíván.

A kenyér ára nálunk és másutt. A genfi munkaügyi hivatal 35 államban és 200 városban megvizsgáltatta a kenyér kiskereskedelmi árait. A fehér kenyér eszerint legdrágább Ausztriában (95 centimes, az árak mindenütt svajci valutában szerepelnek) és legolcsóbb Magyarországon (23 centimes). Nagyon olcsó még Franciaországban, Portugáliában, Olaszországban és Belgiumban. Az átlagár 42 centimes Európában. Ennél jóval többekerül Németországban (59) és Finnországban (62). A feketekenyér legdrágább az Egyesült államokban és Svédországban (50 centimes). Észtországban, Lettországban és Jugoszláviában legolcsóbb a fekete kenyér. A fehér és fekete kenyér ára között legnagyobb különbség Dániában van, az előbbi 50, az utóbbi 14 centimesbe kerül különként.

A táplálkozás szerepe a gazdasági életben. A békeszerződés által életrehívott Nemzetek Szövésége legutóbbi közgyűlésén M. Bruce, Ausztrália képviselője

indítványozta a mezőgazdasági és közegészségügy érdekek egybehangolását. A javaslatot egyhangúlag elfogadták és a kérdés ez alapon való előkészítését határozták el. Adatokat gyűjtenek arra nézve, melyik országnak mennyi a termelése, mennyi a szükséglete élelmicikkekben, milyen összefüggésben van minden nemzeti egység területén táplálkozás és népegészségügy? Milyen szerepe van az élelmezés terén elsősorban a kenyérnek, azután a húsoknak, tejnek és zsiradéknak? Mit tesz az állam maga, mint fogyasztó az élelmezés szervezése érdekében, főleg annyiban, hogy maga is nagy lömegeket (fegyencek, tanulók, katonák stb.) lát el élelemmel. Az összegyűjtendő hiteles adatok alapján keresztül akarják vinni azt, hogy minden országban harmóniát lehessen teremteni az élelmiszerekben való szükséglet és az egészségügyi érdekekben okvetlenül szükséges normális mértékű táplálkozás biztosítása céljából. A nagy világlapok behatóan tárgyalják ezeket a kérdéseket, előkészítik azok országonként való törvényhozási keresztülvitelét, úgy hogy kilátás van a kérdés általános és egységes megoldására.

Ipari és közigazgatási hírek

Testületi felhatalmazás nélküli eljárás. Utóbbi időben mind gyakrabban fordul elő az, hogy egyes ipartestületi tagok a testület elnökségének, előljáróságának vagy szakosztályi elnökének megbízása nélkül különböző hatóságoknál a testület képviseletében járnak el, tárgyalásokat folytatnak és a szakma nevében különféle szóbeli kéréseket terjesztenek elő. Minthogy ezek az egyéni akciók legtöbb esetben a szakma érdekeit sértik, de alakítás szempontjából is súlyosabb elbírálás alá esik, ennél fogva ezúton is felhívjuk t. tagjainkat, hogy ilyen egyéni akcióktól tartózkodni szíveskedjenek. A szakma nevében a törvény értelmében csak az Ipartestület elnöksége, vagy az általa esetről-esetre hivatalosan megbízott iparos jogosult.

Tisztességtelen verseny. Nagyon vigyázzanak a kartársaikat lebecsülő iparűzők, mert könnyen abban az elbánásban részesülhetnek, amit a Kúria P. IV. 2779/1935. sz. ítéletéből kiolvashatnak. Az ítélet indokolásának érdekes része ez: „Az állandó bírói gyakorlat értelmében nem szabad olyan tényeket állítani, amelyek a versenytárs üzleti magatartását lámadják, a versenytárs személyének és áruinak megbízhatóságát kétségessé teszik, vagy szolgáltatásának jóságát lekiesinylik; mert közérdek vagy jogos

Kristály ásványos forrásvíz. csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

magánérdek megóvása — tárgyilagos összefüggés — és indokolt szükség nélkül a versenytárs személyének és árujának tárgyalását, mással való összehasonlítását, szembeállítását vagy a versenytárs munkájának kisebbitését, ócsárlását a tisztességes üzleti fel fogás akkor is tiltja, ha az állítás egyébként való.”

A szakbavágó gyakorlat utólagos igazolása. A szakbavágó gyakorlat utólagos igazolásában sokszor nehézség mutatkozik, főképpen a megfelelő bizonyíték kritériumában. Ezért emlékeztetőül ismertetjük a kereskedelmügyi minisztérium ez ügyben való régebbi állásfoglalását. A szakbavágó gyakorlatnak utólagos munkakönyvi bejegyzéssel való igazolása nem korlátozható olyképpen, hogy az utólagosan igazolt szakbavágó gyakorlat a szóbanforgó ipar üzéséhez kívánt gyakorlati időnek csak egy része lehessen. Ilyen rendelkezés kiboocsátására kellő alap nincsen, mert a közigazgatási hatóság csak *megfelelő bizonyítékok* alapján hozhat oly határozatot, amely a szakbavágó gyakorlatot igazoltnak veszi; abban az esetben ugyanis, ha a tanuvallomások vagy egyéb bizonyítékok kellő mérlegelése után nem látszanak megnyugtatóknak, a határozatnak elutasítónak kell lenni. Megnyugtató bizonyítékok fennforgása esetében pedig méltánytalan volna valakit a szakbavágó gyakorlattal tényleg eltöltött idő egy részétől elütni. (57.005—1933. K. M.)

A 18 évnél fiatalabb kiskorú iparúzése. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara egy adott esetben olyan szakvéleményt adott, hogy a 18 évesnél fiatalabb kiskorú kereskedésének szabad iparként való folytatására jogosító iparigazolványt a maga nevére olyanformán, hogy az üzletét kiskorúnak atyja üzletvezetőként folytassa, nem kaphat. A Kamarának ezt az állásfoglalását megerősíti a volt kereskedelemügyi miniszternek 69.649—1934. K. M. számú harmadfokú elvi határozata.

A tanácskozó és szavazóképeség az ipartestületi előljárásságokban és egyéb alapszabályszerű szervezetben. Az 1932:VIII. tc. 11. §-ának a tanácskozó- és szavazóképeség megszűnésére vonatkozó részét az ipartestületek rendszerint csak a közgyűlésekkel kapcsolatban alkalmazták; az egyéb alapszabályszerű szervezetknél, mint az ipartestületi előljárásságoknál és más alapszabályszerűleg megállapított bizottságokban általában nem helyeznek súlyt a tanácskozási képesség külön megállapítására, hanem rendszerint csak az alapszabályoknak a jelenlevők számára vonatkozó korlátozását vették figyelembe. Az utóbbi időben felmerült nehézségekre való tekintettel a közigazgatási gyakorlat egységesítése céljából a kamara iparosztálya elvi határozatban kimondotta, hogy egyrésztől figyelmezteti a kamara kerületi ipartestületeket a törvény 11. §-ának helyes értelmére és nemcsak a közgyűléseken, hanem az előljárássági és más alapszabályokban szervezett bizottsági üléseken való betartására; másrésztől felkéri az iparügyi mi-

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üze me, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

niszter urat, hogy elvi jelentőségű rendelkezéssel országosan is biztosítsa az egyöntetű gyakorlatot.

A katonai szolgálat alatt nem kell üzletvezetőt alkalmazni. Egy hentesmester katonai szolgálata alatt üzletvezető nélkül folytatta az iparát. Emiatt kihágási eljárás indult meg ellene, azonban legfelsőbb fokon a Kihágási Tanács felmentette a hentesmestert azzal az indokolással, hogy a katonai szolgálatra bevont iparúzó üzletvezető alkalmazása nélkül folytathatja iparát, mert az ipartörvény errenélve semmiféle tiltó rendelkezést nem tartalmaz és méltatlanság lenne — mondja az ítélet — ha a honpolgári kötelességét teljesítő katonai szolgálatra bevont egyén megalapozott egzisztenciáját a katonai szolgálat teljesítésével elvesztené.

A munkaszerződés szabadsága. Ott, ahol külön jogszabály ellenkező rendelkezést nem tartalmaz, az általános magánjog szabályai szerint elbírálandó szolgálati szerződésnek feltételeit a felek szabadon állapítják meg és ekként azt is kiköthetik, hogy a szolgálati viszony bármikor felmondás és a munkaadóval szemben mindennemű jogigény nélkül felbontható. (K. II. 3790—1935. dec. 11.)

A nem szabályos felmondás hatálya. A nem szabályos flmondás is hatályossá válhat, ha azt a másik fél akár kifejezetten, akár hallgatagon elfogadta. Az alkalmazottnak az a magatartása, hogy a felmondási határidő megrövidítése ellen nem tiltakozott és a szabálytalanság miatt fel nem szólalt, arra vall, hogy a szolgálati viszonynak megszüntetésébe belenyugodott. — Az alkalmazott nem hagyhatja a munkaadót évekig bizonytalanságban a tekintetben, hogy a felmondás hatályos voltát elismeri-e vagy sem. (A magyar kir. Kúria az alkalmazott felülvizsgálati kérelmét fenti indokokból elutasította.)

A tanoncot a tényleges szolgálatbavétel napjától számított 3 napon belül kell az iskolába beíratni és minthogya terhelt csak kb. két hónapi késedelemmel iratta be, büntetendő volt. (Kihágási Tanács 666—1936. kih. sz.)

A tanonc iskolamulasztása. A tanonc iskolamulasztásánál nem mentség a sok dolog. Ezt mondta ki a kihágási tanács a 3166—35. sz. ítéletben, amely súlyosan büntette a mestert, mert nem iratta be a tanoncot és fél éven át meggátolta a tanonciskolába járását.

Félpengős nyári menetrend jelent meg. Az ismert Zöldmenetrend ez alkalommal célszerű füzetalakban ötvenfilléres árban is forgalomba került. Ez az olcsó menetrend valóban hízogpótló és a nyaralási idény kezdetén kellemes meglepetés a közönség számára, mert annak dacára, hogy csak fillérekbe kerül, egész részletesen tartalmazza a teljes magyar vasúti menetrendet, közli továbbá a dunai és tiszai hajózása menetrendeket is. A jól olvasható és jó papíron készült félpengős menetrendfüzet minden dohánytözsdében és könyvkereskedésben kapható.

NAGY IGNÁCpincefelszerelési
cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T: 1-415-15

ugyanaz az íze, mint a miénknek. Még a köménymag sem hiányzik belőle.

Módosította az OTI a veszélyességi táblákat. Egyes ipari érdekeltségek gyakran kifogásolták már a balesetbiztosítási terheket, illetve a veszélyességi táblákat. Értesülésünk szerint az OTI ezzel kapcsolatban most elhatározta, hogy a panaszokat felülvizsgálja és a veszélyességi táblákat módosítja. A munkálatok rövidesen megindulnak.

Több munkás nem jelent több jövedelmet. Ez van a 20.000—1936. P. M. számú adókievetési rendeletben, amely szerint a bruttóforgalom emelkedése sem szolgálhat alapul adóemelésre, vagy rögzített adó felmondására.

Az iparügyi minisztérium tervei. A magy. kir. iparügyi minisztérium költségvetése szerint programba vannak véve a következők: Családi pótlék a munkásoknak. — Külföldi munkások kirekesztése. — Az iparfelügyelet kiterjesztése. — A többgyermekes családok megsegítése érdekében teendő intézkedések, a külhonosok foglalkoztatásának a nemzetközi egyezmények által megengedett legszűkebb keretek közé szorítása, a fiatal korosztályok megfelelő elhelyezésének biztosítása, valamint az iparfelügyelet további kiépítése azok a fontosabb pontjai annak a szociálpolitikai programnak, amelyet a minisztérium a közel jövőben megvalósítani kíván.

A kenyér ára nálunk és másutt. A genfi munkaügyi hivatal 35 államban és 200 városban megvizsgálta a kenyér kiskereskedelmi árait. A fehér kenyér eszerint legdrágább Ausztriában (95 centimes, az árak mindenütt svajci valutában szerepelnek) és legolcsóbb Magyarországon (23 centimes). Nagyon olcsó még Franciaországban, Portugáliában, Olaszországban és Belgiumban. Az átlagár 42 centimes Európában. Ennél jóval többekerül Németországban (59) és Finnországban (62). A fekete kenyér legdrágább az Egyesült államokban és Svédországban (50 centimes). Észtországban, Lettországban és Jugoszláviában legolcsóbb a fekete kenyér. A fehér és fekete kenyér ára között legnagyobb különbség Dániában van, az előbbi 50, az utóbbi 14 centimesbe kerül különként.

A táplálkozás szerepe a gazdasági életben. A békeszerződés által életrehívott Nemzetek Szövésége legutóbbi közgyűlésén M. Bruce, Ausztrália képviselője

indítványozta a mezőgazdasági és közegészségügy érdekek egybehangolását. A javaslatot egyhangúlag elfogadták és a kérdés ez alapon való előkészítését határozták el. Adatokat gyűjtenek arra nézve, melyik országnak mennyi a termelése, mennyi a szükséglete élelmicikkekben, milyen összefüggésben van minden nemzeti egység területén táplálkozás és népegészségügy? Milyen szerepe van az élelmezés terén elsősorban a kenyérnek, azután a húsoknak, tejnek és zsírdéknek? Mit tesz az állam maga, mint fogyasztó az élelmezés szervezése érdekében, főleg annyiban, hogy maga is nagy tömegeket (fegyencek, tanulók, katonák stb.) lát el élelemmel. Az összegyűjtendő hiteles adatok alapján keresztül akarják vinni azt, hogy minden országban harmóniát lehessen teremteni az élelmiszerekben való szükséglet s az egészségügyi érdekében okvetlenül szükséges normális mértékű táplálkozás biztosítása céljából. A nagy világlapok behatóan tárgyalják ezeket a kérdéseket, előkészítik azok országoként való törvényhozási keresztülvitelét, úgy hogy kilátás van a kérdés általános és egységes megoldására.

Ipari és közigazgatási hírek

Testületi felhatalmazás nélküli eljárás. Utóbbi időben mind gyakrabban fordul elő az, hogy egyes ipartestületi tagok a testület elnökségének, előljáróságának vagy szakosztályi elnökének megbízása nélkül különböző hatóságoknál a testület képviseletében járnak el, tárgyalásokat folytatnak és a szakma nevében különféle szóbeli kéréseket terjesztenek elő. Minthogy ezek az egyéni akciók legtöbb esetben a szakma érdekeit sértik, de alakosság szempontjából is súlyosabb elbírálás alá esik, ennél fogva ezúton is felhívjuk t. tagjainkat, hogy ilyen egyéni akcióktól tartózkodni sziveskedjenek. A szakma nevében a törvény értelmében csak az Ipartestület elnöksége, vagy az általa esetről-esetre hivatalosan megbízott iparos jogosult.

Tisztességtelen verseny. Nagyon vigyázzanak a kartársaikat lebecsülő iparűzők, mert könnyen abban az elbánásban részesülhetnek, amit a Kúria P. IV. 2779/1935. sz. ítéletéből kiolvashatnak. Az ítélet indokolásának érdekes része ez: „Az állandó bírói gyakorlat értelmében nem szabad olyan tényeket állítani, amelyek a versenytárs üzleti magatartását támadják, a versenytárs személyének és áruinak megbízhatóságát kétségessé teszik, vagy szolgáltatásának jóságát lekiesinylik; mert közérdek vagy jogos

Kristály ásványos forrásvíz. csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

magánérdek megóvása — tárgyilagos összefüggés — és indokolt szükség nélkül a versenytárs személyének és árujának tárgyalását, mással való összehasonlítását, szembeállítását vagy a versenytárs munkájának kisebbitését, ócsárlását a tisztességes üzleti fel fogás akkor is tiltja, ha az állítás egyébként való.”

A szakbavágó gyakorlat utólagos igazolása. A szakbavágó gyakorlat utólagos igazolásában sokszor nehézség mutatkozik, főképpen a megfelelő bizonyíték kritériumában. Ezért emlékeztetőül ismertetjük a kereskedelmiügyi minisztérium ez ügyben való régebbi állásfoglalását. A szakbavágó gyakorlatnak utólagos munkakönyvi bejegyzéssel való igazolása nem korlátozható olyképpen, hogy az utólagosan igazolt szakbavágó gyakorlat a szóbanforgó ipar üzéséhez kívánt gyakorlati időnek csak egy része lehessen. Ilyen rendelkezés kibocsátására kellő alap nincsen, mert a közigazgatási hatóság csak *megfelelő bizonyítékok* alapján hozhat oly határozatot, amely a szakbavágó gyakorlatot igazoltnak veszi: abban az esetben ugyanis, ha a tanuvallomások vagy egyéb bizonyítékok kellő mérlegelése után nem látszanak megnyugtatóknak, a határozatnak elutasítónak kell lenni. Megnyugtató bizonyítékok fennforgása esetében pedig méltánytalan volna valakit a szakbavágó gyakorlattal tényleg eltöltött idő egy részétől elütni. (57.005—1933. K. M.)

A 18 évnél fiatalabb kiskorú iparúzése. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara egy adott esetben olyan szakvéleményt adott, hogy a 18 évesnél fiatalabb kiskorú kereskedésének szabad iparként való folytatására jogosító iparigazolványt a maga nevére olyanformán, hogy az üzletét kiskorúnak atyja üzletvezetőként folytassa, nem kaphat. A Kamarának ezt az állásfoglalását megerősíti a volt kereskedelmiügyi miniszternek 69.649—1934. K. M. számú harmadfokú elvi határozata.

A tanácskozó és szavazóképeség az ipartestületi előljárásságokban és egyéb alapszabályszerű szervezetben. Az 1932:VIII. tc. 11. §-ának a tanácskozó- és szavazóképeség megszűnésére vonatkozó részét az ipartestületek rendszerint csak a közgyűlésekkel kapcsolatban alkalmazták; az egyéb alapszabályszerű szervezetnél, mint az ipartestületi előljárásságoknál és más alapszabályszerűleg megállapított bizottságokban általában nem helyeznek súlyt a tanácskozási képesség külön megállapítására, hanem rendszerint csak az alapszabályoknak a jelenlevők számára vonatkozó korlátozását vették figyelembe. Az utóbbi időben felmerült nehézségekre való tekintettel a közigazgatási gyakorlat egységesítése céljából a kamara iparosztálya elvi határozatban kimondotta, hogy egyrésztől figyelmezteti a kamara kerületi ipartestületeket a törvény 11. §-ának helyes értelmére és nemcsak a közgyűléseken, hanem az előljárássági és más alapszabályokban szervezett bizottsági üléseken való betartására; másrésztől felkéri az iparügyi mi-

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 1-385-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

niszter urat, hogy elvi jelentőségű rendelkezéssel országosan is biztosítsa az egyöntetű gyakorlatot.

A katonai szolgálat alatt nem kell üzletvezetőt alkalmazni. Egy hentesmester katonai szolgálata alatt üzletvezető nélkül folytatta az iparát. Emiatt kihágási eljárás indult meg ellene, azonban legfelsőbb fokon a Kihágási Tanács felmentette a hentesmestert azzal az indokolással, hogy a katonai szolgálatra bevonult iparúzó üzletvezető alkalmazása nélkül folytathatja iparát, mert az ipartörvény errendéve semmiféle tiltó rendelkezést nem tartalmaz és méltatlanság lenne — mondja az ítélet — ha a honpolgári kötelességét teljesítő katonai szolgálatra bevonult egyén megalapozott egzisztenciáját a katonai szolgálat teljesítésével elvesztené.

A munkaszerződés szabadsága. Ott, ahol külön jogszabály ellenkező rendelkezést nem tartalmaz, az általános magánjog szabályai szerint elbírálandó szolgálati szerződésnek feltételeit a felek szabadon állapítják meg és ekként azt is kiköthetik, hogy a szolgálati viszony bármikor felmondás és a munkaadóval szemben mindennemű jogigény nélkül felbontható. (K. II. 3790—1935. dec. 11.)

A nem szabályos felmondás hatálya. A nem szabályos felmondás is hatályossá válhat, ha azt a másik fél akár kifejezetten, akár hallgatagon elfogadta. Az alkalmazottnak az a magatartása, hogy a felmondási határidő megrövidítése ellen nem tiltakozott és a szabálytalanság miatt fel nem szólalt, arra vall, hogy a szolgálati viszonynak megszüntetésébe belenyugodott. — Az alkalmazott nem hagyhatja a munkaadót évekig bizonytalanságban a tekintetben, hogy a felmondás hatályos voltát elismeri-e vagy sem. (A magyar kir. Kúria az alkalmazott felülvizsgálati kérelmét fenti indokokból elutasította.)

A tanoncot a tényleges szolgálatbavétel napjától számított 3 napon belül kell az iskolába beíratni és minthogy terhelt csak kb. két hónapi késedelemmel iratta be, büntetendő volt. (Kihágási Tanács 666—1936. kih. sz.)

A tanonc iskolamulasztása. A tanonc iskolamulasztásánál nem mentség a sok dolog. Ezt mondta ki a kihágási tanács a 3166—35. sz. ítéletben, amely súlyosan büntette a mestert, mert nem iratta be a tanoncot és fél éven át meggátolta a tanonciskolába járását.

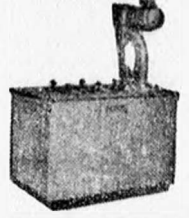
Félpengős nyári menetrend jelent meg. Az ismert Zöldmenetrend ez alkalommal célszerű füzetalakban ötvenfilléres árbau is forgalomba került. Ez az olcsó menetrend valóban hűzöngy és a nyaralási idény kezdetén kellemes meglepetés a közönség számára, mert annak dacára, hogy csak fillérekbe kerül, egész részletesen tartalmazza a teljes magyar vasúti menetrendet, közli továbbá a dunai és tiszai hajózási menetrendeket is. A jól olvasható és jó papíron készült félpengős menetrendfüzet minden dohánytözsdében és könyvkereskedésben kapható.

Alapítatott: 1885.

HENNEFELD
Jégszekrénygyár

Alapítatott: 1885.

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos fagyaltkészítógépek és konzervátorok.

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 1-120-26**BERGER S.**

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó

Budapest, VI., Hegedűs Sándor ucca 27.

Telefon: 1-204-82.

NAGY ERNŐCsokonai-utca 12.
Telefon: 1-330-68.
Modern la. kivitell!

Olcsó árak! — Olcsó árak!

Címfestő**Ifj. Grünwald Mór**

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán.

Gschwindt-féleAqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek**BORPALOTA RT.**

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 1-140-44. és 1-184-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait
palackozva és hordótételben.**Írógépet** irodájába, üzletébe, otthonába
legoosóbban Édes és Deesy-
nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás,
javítás legoosóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 1-442-24**Márványból**épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat
minden színben a legoosóbb árban készít**KRONEMER DÁVID** márványipari üzeme,
Budapest, X., Kőbányai út 39. (Hungária körút
sarok.) Telefon: 1-378-69.**FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR
ÉS FIAI BUDAPEST**magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDJEGY

Magyar Játékkártyagyár R.-T.**PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI**

Budapest, VII., Rottentiller-u. 17.

Telefon: 1-310-63, 1-453-71.

Alapítatott 1824.

Steiner és Szimper

szobafestők, mázolóok, dísz- és templomfestők.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 57. — Telefon: 1-306-29.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5